



## **BSOBAC 4 Bacheloroppgave**

10. mars 2023 kl. 9.00 - 17. mars 2023 kl. 12.00

### **Møtet mellom etniske minoriteter og det norske barnevernet.**

En litteraturgjennomgang

**Antall ord: 9726**

## Innholdsfortegnelse

1.0 Innledning.....	3
1.1 Bakgrunn for valg av tema .....	3
1.2 Presentasjon av problemstilling og formålet med oppgaven .....	4
1.3 Begrepsavklaring.....	4
1.3.1 Etnisk minoriteter og innvandrere .....	4
1.3.2 Norsk barnevern / barneverntjeneste .....	5
2.0 Faglig kunnskap / teoretisk referanseramme.....	5
2.1 Etnosentrisme og kulturel relativisme.....	5
2.2 Stereotyper og fordommer .....	6
2.3 Stigmatisering, diskriminering og rasisme.....	6
2.4 Assimilering, integrering og marginalisering.....	7
2.5 Kultur, kulturkompetanse, kultursensitivitet og kulturalisering.....	7
2.6 For- forståelse og kulturpsykologi .....	8
2.7 Axel Honneth – anerkjennelsesteori .....	9
3.0 Metode.....	11
3.1 Valg av metode.....	11
3.2 Fordeler og ulemper med litteraturstudie .....	11
3.3 Inklusjon og eksklusjonskriteria.....	12
3.4 Datainnsamling.....	12
3.5 Analysemetode .....	14
3.6 Studia troverdighet og studiens begrensninger .....	16
4.0 Funn.....	17
4.1 Presentasjon av funn.....	17
5.0 Diskusjon/ Drøfting.....	19
5.1 Følelse av styring og overvåking av foreldreferdigheter .....	20
5.2 Mistillit til systemet.....	22
5.3 Identitet.....	23

5.4 Kultursensitivitet .....	24
6.0 Avsluttende kommentarer og videre forskning .....	25
7.0 Litteraturliste .....	27

## 1.0 Innledning

### 1.1 Bakgrunn for valg av tema

Norge blir beskrevet som et flerkulturelt samfunn, og statistikk viser til en økning i minoritetsbefolkningen. I 1970 bodde det 1,5% mennesker med innvandrerbakgrunn i Norge (Halvorsen et al., 2019, s. 263). Ifølge statistisk sentralbyrå er det i 2022 15,1% mennesker med innvandrerbakgrunn som bor i Norge (SSB, 2022). Den store økningen av befolkning med minoritetsbakgrunn vil også medføre at flere folk kommer i kontakt med det norske velferdssystemet (Berg, 2019, s. 244). Dette vil igjen fører til at alle som jobber innen velferdstjenesten på et eller annet tidspunkt vil arbeide med mennesker fra minoritetsbefolkningen (Berg, 2019, s. 245). Det kommer frem av stortingsmeldingen at for å øke kvaliteten i velferdstjenesten og tillitsforholdet til etniske minoriteter er sosialarbeiderens kunnskap og kompetanse avgjørende (Meld. St. 6 (2012-2013), s. 132-137). I tråd med den økte innvandringen øker dette derfor samtidige behovet for mer kompetanse om innvandreres etniske, kulturelle og religiøs bakgrunn (Berg, 2019, s. 244-245).

Også innen barnevernet som felt er det grunn til å tro at kunnskap om minoriteter være avgjørende. Barnevernloven fra 17.juli 1992 nr.100 (Barnevernloven, 1992) gjelder for alle barn som bor og oppholder seg i Norge, uavhengig av hvilken etnisk bakgrunn de har. Utgangspunktet i det norske samfunnet er at foreldre primært har ansvaret for å sikre sine barn en trygg og god oppvekst. Dersom de ikke får dette til, kan det offentlige komme inn å bistå og støtte foreldrene med omsorgen for barna (Collin-Hansen, 2019, s. 381-384). Barnevernet har fått mye oppmerksomhet og det er et stort fokus på samarbeid mellom barnevernet og minoritetsbefolkningen. Manglende tillit og frykt for barnevernet blir utfordrende for mange (Rugkåsa et al., 2017, s. 11). Barnevernet blir ofte kritisert av befolkning med innvandrerbakgrunn. Denne kritikken omhandler at barnevernet har lite forståelse til andre kulturer, og at barnevernet griper oftere inn i minoritetsfamilier enn i familier med norsk bakgrunn (Berg & Paulsen, 2021, s. 20). I media blir barnevernet ofte omtalt negativt med små muligheter til å forsvare seg. I avisene kan man ofte lese om ulike saker som omhandler barnevernet med store og skremmende overskrifter (Johannesdottir, 2019, s. 259-266). På grunn av taushetspliktreglene blir barnevernet hindret i å forsvare seg (Johannesdottir, 2019, s. 259-271). Med en slik fremstilling og holdning til det norske barnevernet, kan frykten hos etniske minoriteter vokse før de eventuelt kommer i kontakt med barnevernet.

Jeg er selv definert som innvandrere ettersom jeg er født i Polen og begge mine foreldre er polske. Mine barn er ifølge statistisk sentralbyrå ikke definert som innvandrere ettersom de har en forelder fra Norge og en fra utlandet. Jeg husker veldig godt at jeg under oppdragelsen av mine barn ble påvirket av det som skrevet om barnevernet og det som jeg hørte av andre polakker som jeg kjente. Jeg hørte flere ganger i løpet av de 16 årene jeg har bodde i Norge at jeg må være forsiktig fordi at barnevernet kan komme å ta barna mine. Jeg opplevde også at vi ofte ble spurt om dette når vi var på ferie i Polen. Siden jeg selv har minoritetsbakgrunn og snart er utdannet sosionom, gjør det meg nysgjerrig på å se nærmere på forholdet mellom barnevernet og etniske minoriteter.

## 1.2 Presentasjon av problemstilling og formålet med oppgaven

For å utforske dette temaet nærmere har jeg formulert følgende problemstilling:

**«Hvilke opplevelser og oppfatning kan etniske minoriteter få i møte med det norske barnevernet?»**

Formålet med oppgaven er å undersøke hvilke utfordringer etniske minoriteter opplever i møte med barnevern og hva som kan forårsake at familier med minoritetsbakgrunn frykter barnevernet. Denne kunnskapen har sosialfaglig relevans fordi temaet om det utfordrende forholdet mellom etniske minoriteter og barnevernet har aldri blitt mer aktuelt enn det er nå. I det flerkulturelle samfunnet oppstår det utfordringer knyttet til ulike levemåter til minoriteter og majoriteter. Barneverntjenesten må utarbeide nok kunnskap og kompetanse for å kunne ivareta disse minoritetsgruppene (Bø, 2019, s. 206-229). Sosialarbeidere opplever at de mangler kompetanse og de etterlyser å få mer kunnskap om etniske minoriteter (Berg, 2019, s. 244-245). Rugkåsa skriver i sin artikkel at det å lære seg om andre kulturer sine verdier og normer har vært på agenda lenge og at etniske minoriteter opplever selv at deres problem og behov ofte blir forstått som noe «kulturelt» (Rugkåsa, 2018, s. 180-181). Det å se på hva som var skrevet om temaet i den norske faglitteraturen er utvilsomt relevant for sosialt arbeid.

## 1.3 Begrepsavklaring

### 1.3.1 Etnisk minoriteter og innvandrere

Etniske minoriteter kan defineres som en gruppe mennesker som er i mindretall enn majoriteter av storsamfunnet (Aadnesen & Hærem, 2007, s. 20-21). I vårt samfunn vil man kunne forstå etniske minoriteter som en bestemt folkegruppe med egne særtrekk som skiller seg ut fra majoritetssamfunnet (Schiefløe, 2019, s. 174-175).

For å skille de ulike innvandrergroppene har norske myndigheter dannet ulike innvandrerkategorier som baserer seg på motiver til flytting. Det finnes fire hovedkategorier som arbeids - og familie innvandrere, flyktninger, asylsøkere, andre generasjons innvandrere og innvandrere som fellesbetegnelse (Kaya, 2019, s. 59-63). Forskjellen mellom arbeids innvandrere, flyktninger og asylsøkere er at de første har flyttet til Norge fra hjemlandet sitt frivillig mens de to andre gruppene har blitt tvunget til å flytte fra sitt hjemland av ulike grunner som for eksempel krig (Kaya, 2019, s. 59-63).

### 1.3.2 Norsk barnevern / barneverntjeneste

Barnevernet er offentlige tjenester som er regulert av lovgivningen (Brynildsrud, 2019). Mandatet til barneverntjenesten kommer frem av lovens formål som lyder som følger: «sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid» (Barnevernloven, 1992).

Barneverntjenesten sin primære oppgave er å hjelpe brukeren med for eksempel hjelpetiltak som støttekontakt eller råd og veiledning. Videre har barnevernet muligheter til å utøve sosial kontroll og tvang ovenfor brukeren ved for eksempel omsorgsovertakelse. Det er verdt å merke seg at §6-4 bvl «skal uten hinder av taushetsplikt melde fra til barneverntjenesten uten ugrunnet opphold» (Barnevernloven, 1992) setter føringer for sosial kontroll for alle forvaltningsansatte som for eksempel barnehage og skole. Terskelen for å melde inn er lav og studier påpeker at familier med etnisk bakgrunn blir meldt oftere enn de Norske familiene (Bunkholdt & Kvaran, 2021, s. 234-236). Barnevern og barneverntjeneste er synonymt brukt om hverandre i denne oppgave.

## 2.0 Faglig kunnskap / teoretisk referanseramme

I denne delen av oppgaven vil jeg først gi litt informasjon om ulike faglige begreper, før jeg presenterer sentrale teorier jeg mener er nyttige for å belyse problemstillingen min.

### 2.1 Etnosentrisme og kulturrelativisme

Ved et etnosentrisk synspunkt vil man vurdere andre sine kulturer på bakgrunn av våre egne normer og verdier som er aktuelle i vårt samfunn uten å ta hensyn til andre samfunnsformer og kulturer (Kaya, 2019 s. 36). For å forklare skjeventolkninger som baseres på eget kulturelt normgrunnlag som mest riktig blir begrepet etnosentrisme brukt (Weele et al., 2021, s. 82). Kulturrelativisme er det motsatte av etnosentrisme. Ved en kulturrelativistisk tilnærming vil

man forstå andres handlinger som en del av deres kultur (Aadnesen & Hærem, 2007, s. 58). Dette er sentrale begreper i analysearbeid når man møter familier med minoritetsbakgrunn i barnevern (Weele et al., 2021, s. 82). Denne oppgaven tar i bruk disse begrepene under drøftingen.

## 2.2 Stereotyper og fordommer

Stereotyper er en forenklet forestilling av en bestemt type mennesker og unnlater å se at det kan være forskjeller innenfor denne bestemte gruppen (Kaya, 2019 s. 30-32). Et eksempel på dette er forestilling om at muslimske menn er voldelige eller at alle Polske drikker vodka. Stereotyper og fordommer danner grunnlag til diskriminering (Kaya, 2019 s. 30-32). Opplevelsen av å ha stereotyper og fordommer mot seg kan forhindre muligheter til innvandrere sin deltakelse på lik linje med nordmenn (Kaya, 2019 s. 30-32). I Norge blir media anklaget for fremstilling av negative holdninger og stereotyper om innvandrere. Videre blir de anklaget for marginalisering av minoriteter og fremstillingen i media av «vi» og «de andre» fører til kategorisering av mennesker og påvirker hvordan disse gruppene blir møtt i det norske samfunnet (Kaya, 2019 s. 30-32). Dårlig fremstilling av innvandrere i norske media kan forårsake at etniske minoriteter velger å unngå å se på norsk tv og heller velge å se på hjemlandets tv kanaler (Kaya, 2019 s. 136-137). Fordommer er enda sterkere enn stereotyper og de blir rettet mot andre personer eller grupper (Kaya, 2019 s. 30-32). I Norge finner vi kanskje mest fordommer mot muslimer siden de praktiserer islamske leveregler som ikke samsvarer med en del norske lover (Aadnesen & Hærem, 2007, s. 121-122). Det er uenighet mellom forskerne om hva som forårsaker fordommer (Kaya, 2019 s. 30-32). Med tanke på mistillit og frykt blir disse begrepene tatt i bruk under drøftingsdelen.

## 2.3 Stigmatisering, diskriminering og rasisme

Stigmatisering handler om at man tilskriver en person visse negative egenskaper på grunn av deres fysiske kjennetegn eller avvikende atferd (Kaya, 2019 s. 32-33). I følge Erving Goffman består stigma av en diskrediterende egenskaper eller kjennetegn ved selve individet (Goffman et al., 2009). Goffman understreker at stigma må ses i lys av et språk som legger vekt på relasjon (Goffman et al., 2009). Diskriminering innebærer at en person eller gruppe blir forskjellsbehandlet av andre i samfunnet (Kaya, 2019 s. 33-35). Et eksempel er mangel på de samme mulighetene som andre har. For å illustrere dette kan se for oss at Pål er en ferdigutdannet sosionom som søker på jobb i NAV som han er kvalifisert til, men han blir ikke invitert til intervju. Rasisme innebærer at noen blir forskjellsbehandlet på grunn av sin

hudfarge eller etniske opprinnelse (Kaya, 2019 s. 35-36). Forskerne er enige i at rasisme handler om en ideologi som mener at det eksisterer ulike raser og at noen av dem er bedre enn den andre og kan derfor dominere (Kaya, 2019 s. 35-36).

#### 2.4 Assimilering, integrering og marginalisering

Assimilering vil si å «være likt». Med dette menes at etniske minoriteter tilpasser seg på alle nivå til majoritetsbefolkningen (Kaya, 2019, s. 84-87). Assimilering handler om å gjøre etniske minoriteter likt som de norske. Forbud mot hijab på skolene kan bli uttrykk for assimileringstrategier som tilpassingsform (Aadnesen & Hærem, 2007, s. 57). Integrering innebærer at man prøver å legge til rette for etniske minoriteter slik at de kan beholde en del av sin kultur dersom det ikke kommer i konflikt med norsk lov (Aadnesen & Hærem, 2007, s. 57). Det motsatte til integrering er marginalisering og ekskludering, noe som påvirker etniske minoriteters muligheter til deltakelse og tilhørighet (Kaya, 2019, s. 82-84).

#### 2.5 Kultur, kulturkompetanse, kultursensitivitet og kulturalisering

Kultur kan defineres som system av en felles forståelsesmåte av verdier, regler, normer og tradisjoner innenfor en bestemt gruppe (Aadnesen & Hærem, 2007, s. 53-55). «Barnets beste» er et grunnleggende prinsipp i norsk rett (Brynildsrud, 2019, s. 208-209). Forståelse av «barnets beste» vil variere mellom ulike land (Misund, 2014, s. 64-65). For eksempel hva vil ikke det som oppfattes som god omsorg i Norge nødvendigvis være det samme som god omsorg i Somalia. Dette kan påvirke hvordan etniske minoritetsfamilier blir forstått og hvem som skal definere hva som er «barnets beste» (Rugkåsa, 2018, s. 181-185).

Kulturkompetanse handler om å lære seg om andres kulturer, normer og verdier (Rugkåsa, 2018, s. 180-182). Kultursensitivitet dreier seg om evner til å samhandle med andre folk fra forskjellige kulturer på bakgrunn av sin kulturkompetanse (Rugkåsa, 2018, s. 180-182).

Kultursensitivitet kan forstås som en holdning som innebærer anerkjennelse av forskjeller og åpenhet for å forsøke å forstå den andre ut fra den andres perspektiv (Bunkholdt & Kvaran, 2021, s. 232-234). Kultursensitivitet og kompetanse handler ikke bare om å fremme kulturer, men også å være bevisst på egne kulturer som påvirker vår forståelse (Bunkholdt & Kvaran, 2021, s. 232-234). Kulturalisering oppstår når man tar i bruk kulturforskjeller som forklaring på situasjoner som ikke har noe med kultur å gjøre (Paulsen, 2019, s. 151-152). Et eksempel kan være at man forklarer oppdragelsesvold som en del av kulturen (Weele & Fiecko, 2020, s. 126-143).



Statisk forståelse av kultur dominerer ofte i barnevernsarbeid. Ved å ta i bruk dynamisk forståelse av «kultur» kan man unngå kulturalisering (Paulsen, 2019, s. 151-152). I denne oppgaven skal vi på alle disse oppnevnte begrepene fordi at kulturalisering kan dekke over sosioøkonomiske forhold og strukturer i samfunnet og dette kan forårsake forskjellsbehandling og diskriminering, noe som igjen kan føre til frykt og mistillit i møtet med de offentlige instansene (Rugkåsa, 2018, s. 180-185).

## 2.6 For- forståelse og kulturpsykologi

For- forståelse kan defineres som egen virkelighetsoppfatning (Røkenes et al., 2012, s. 153-172). Måten man tenker på er en viktig del av mennesket sin for- forståelse. Det som inngår inn i for- forståelsen er kulturelle virkelighetsoppfatninger, syn på mennesker, etikk, verdier og normer (Røkenes et al., 2012, s. 153-154). For- forståelsen utvikles på bakgrunn av kunnskap og erfaring i løpet av livet (Røkenes et al., 2012, s. 153-154). I denne oppgaven blir det betydningsfullt å se hvilken betydning for- forståelse kan ha i kommunikasjon og samhandling mellom etniske minoriteter og de norske offentlige instanser.

Kulturpsykologi stammer fra Lev Semjonovitsj Vygotskij (Gulbrandsen, 2017, s. 262). Vygotskij mener at vi skulle se på barna sin utvikling som et komplekst system som består av biologi, samfunnsmessige forhold, samspill og omgivelser (Klitmøller & Hviid, 2017). Urie Bronfenbrenner var inspirert av Vygotskij (Gulbrandsen, 2017, s. 262). Han utarbeidet en utviklingsøkologisk modell i 1979 (Gulbrandsen, 2017). Modellen hans beskriver gjensidig avhengige faktorer som spiller roller i barnets utvikling. Videre består modellen av fire ulike nivåer som han kaller mikrosystem, mesosystem, eksosystem og makrosystem (Gulbrandsen, 2017). I denne oppgaven er det særlig interessant med makrosystemet som representerer kulturelle og sosiale forventningen, verdier og normer (Gulbrandsen, 2017 s. 62-64). Et eksempel på det kan være at her på dette nivået blir det mulig å se hvordan foreldre velger å oppdra sine barn og hvilke verdier foreldrene har lyst til å lære barna.

Det som kjennetegner kulturpsykologi, er tanker om at mennesket er et kulturelt og naturlig vesen (Weele et al., 2021, s. 81). I lys av kulturpsykologi kan vi se med kritisk blikk på for- forståelsen vår (Weele et al., 2021, s. 82). Vi kan stille oss spørsmål om brukeren kan forstås på en annen måte enn den som er vanlig for oss? (Weele et al., 2021, s. 82). Den påpeker de normative synspunktene som er rådene i norsk kontekst og viser til mulige alternativer til disse (Weele et al., 2021, s. 84).

Kunnskap om kulturelle variasjoner skal ikke hindre barnevernsansatte, men hjelpe dem i barnefaglig vurderinger med for eksempel å innhente tilstrekkelig informasjon fra brukeren sitt ståsted (Weele et al., 2021, s. 85). Disse vurderingene krever å være beviste på egne forståelsesrammer for å kunne si noe om andre (Weele et al., 2021, s. 82). I lys av det kan vi se på kulturpsykologi som verktøy for de den synliggjør for de barnevernsansatte hva som skiller mennesker fra hverandre og hva som binder dem sammen (Weele et al., 2021, s. 85-86). Kultur man er en del av er våre briller som vi ser gjennom. Den påvirker hvordan vi møter mennesker fra andre kulturer (Weele et al., 2021, s. 82). Et eksempel på dette kan være om barnevernet møter minoritetsfamiliene med assimilering eller integrerings strategier. Hvilket utgangspunkt blir lagt til grunn når barnevernet vurderer omsorgsevne? (Weele et al., 2021, s. 84-87).

Teorien tar opp hvordan ulike sosiale og strukturelle forhold er med på å påvirke minoritetsfamilier sin situasjon i helheten (Weele et al., 2021, s. 83-85). Kulturpsykologi gir en mulig forklaring på mistillit og frykt til barnevernet. Den påpeker at mistillit og frykt ofte baserer seg på erfaring til andre som har vært i kontakt med barnevernet og den oppstår ofte før familiene kommer i kontakt med barnevernet (Weele et al., 2021, s. 92-93).

Forhåpentligvis hjelpe teorien oss med å se etniske minoriteter innenfra og barnevernet utenfra som videre kan påpeke minoritetsforeldres opplevelser og oppfatninger av det norske barnevernet.

## 2.7 Axel Honneth – anerkjennelsesteori

Axel Honneth var en tysk filosof og han var elev av Jurgen Habermas. Anerkjennelse er et begrep utviklet av normativ teori og den kan forstås som respekt, godkjennelse og påskjønnelse (Honneth & Holm-Hansen, 2008). Honneth hevder at anerkjennelse er noe som alle individer har behov for. Videre mente han at for å kunne oppnå et vellykket selvforhold trenger individet å bli anerkjent på ulike nivå (Honneth & Holm-Hansen, 2008, s. 140-147). Anerkjennelse er et nøkkelbegrep for å forstå sosiale ulikheter. Honneth påstår at sosiale relasjoner har betydning for menneskets egen identitets utvikling (Honneth & Holm-Hansen, 2008).

I boken «Kamp om anerkjennelse» forsøker Honneth å danne grunnlag for en normativ samfunnsteori. Utgangspunktet for samfunnsteori er Hegel sin modell og Meads sosialpsykologi (Honneth & Holm-Hansen, 2008, s. 7-9). Hensikten bak teorien er å illustrere sosiale endringsprosesser ut ifra normative strukturer som er nedfelt i

anerkjennelsesrelasjonen (Honneth & Holm-Hansen, 2008, s. 101). Både Hegel og Meads er enige i at reproduksjonen av samfunnslivet må ses i sammenheng med den gjensidige anerkjennelsen. Individet kan oppnå selvforhold bare dersom de lærer å forstå hverandre ut ifra interaksjonspartneres normative perspektiv (Honneth & Holm-Hansen, 2008, s. 101).

Honneth skiller mellom tre ulike former for anerkjennelse. Den første formen er «kjærlighet». Honneth mener at innen kjærlighetsforholdet inngår alle de primære relasjoner som er preget av sterke følelsesmessige bindinger som for eksempel parforhold, vennskap og relasjon mellom foreldre og barn. Videre sier han at man kan se på kjærlighetsforholdet som en form for anerkjennelse som består av aksept for den andres selvstendighet. På dette nivået søker individet kjærlighet i form av omsorg eller varme (Honneth & Holm-Hansen, 2008, s. 104-116).

Den andre formen kaller han «rett» og den består av rettsforholdet. Mead og Hegel mener at sammenhengen mellom rett og anerkjennelse kan bare forstås ved å anerkjenne ovenfor hvilke normative forpliktelser vi har for andre. I følge Honneth består rettsforholdet av mennesket sine muligheter til å ta i bruk sine rettigheter i velferdssamfunnet. For å kunne oppnå selvrespekt må individet bli anerkjent av andre. Mangel på anerkjennelse kan begrense muligheter for selvrealisering og selvrespekt, noe som kan føre til skam hos individet (Honneth & Holm-Hansen, 2008, s. 117-130).

Den siste formen er «solidaritet». Honneth hevder at for å oppnå selvforhold må individet ha en følelse av tilhørighet i fellesskapet. Videre mener han at solidaritet forutsetter en symmetrisk verdsetting. Verdsetting handler om egenskaper som skiller individer fra hverandre (Honneth & Holm-Hansen, 2008, s. 130-138).

Honneth mener at alle krav om rettferdighet kan føres tilbake til subjektive erfaringer om krenkelse. Enkeltindividets følelse av å bli krenket og hvordan krenkelsen kommer til uttrykk, avhenger av historisk betingelse for anerkjennelse (Honneth & Holm-Hansen, 2008, s. 140-148). Han skiller mellom kroppslig krenkelse som for eksempel voldtekt hvor mennesket blir fratatt muligheten til å fritt kunne disponere over sin egen kropp (Honneth & Holm-Hansen, 2008, s. 141-142). Nektelse av rettigheter hvor mennesket blir ekskludert fra bestemte rettigheter, sagt på en annen måte de blir nektet sine rettigheter (Honneth & Holm-Hansen, 2008, s. 142-143). Den siste krenkelses formen er nedverdiggelse som handler om personen sin «ære» eller «verdighet». Menneskets erfaring av sosiale nedvurdering kan føre til tap av selvverdsetting (Honneth & Holm-Hansen, 2008, s. 143).

## 3.0 Metode

### 3.1 Valg av metode

Metode kan ses på som systematiske fremgangsmåter en velger å bruke for å komme frem til ny kunnskap (Thidemann & Thidemann, 2020, s. 74). Forskeren må kunne redegjøre for metoden som blir valgt slik at leseren får muligheter til å gjenta den fremgangsmåten som ble brukt og komme frem til de samme resultatene som er beskrevet i oppgaven (Rienecker et al., 2013, s. 187).

Litteraturstudiet innebærer systematisk innhenting, tolking og analyse av andres litteratur (Thidemann & Thidemann, 2020, s. 75-77). Å gjøre en litteraturstudie handler om at man går grundig til verks med å sette seg inn i de aktuelle forskningsartiklene. Gjennom litteraturstudiet systematiserer man den eksisterende kunnskapen ved å søke etter den, innhente den og til slutt skreddersy den til en sammenhengende oppgave (Thidemann & Thidemann, 2020, s. 75-77). I denne bacheloroppgaven skal jeg ta i bruk litteraturstudiet. Denne forskningsmetoden gir meg store muligheter til å samle mye aktuell og valid data på kort tid. Validitet dreier seg om resultatets gyldighet (Leseth & Tellmann, 2019, s. 17). Målet er å trekke frem litteraturen som er undersøkt og relevant til temaet for å kunne besvare problemstillingen.

Det finnes mange forskjellige fremgangsmåter som er aktuelle å bruke i en bacheloroppgave (Thidemann & Thidemann, 2020, s. 74). Man skiller gjerne mellom litteraturstudiet som jeg har redegjort ovenfor. Kvalitativ metode som handler om å få frem menneskelige synspunkter og opplevelser ved bruk av intervju eller observasjon (Thidemann & Thidemann, 2020, s. 76-77). Kvantitativ metode som innebærer å se på de målbare enheter som for eksempel tall eller prosent. Ofte brukes det spørreundersøkelser eller spørreskjema med faste svaralternativer for å samle inn data (Thidemann & Thidemann, 2020, s. 75-76).

### 3.2 Fordeler og ulemper med litteraturstudie

En trenger å analysere problemstillingen sin ettersom det er den som bestemmer hvilken av metodene som er hensiktsmessig å ta i bruk (Thidemann & Thidemann, 2020, s. 74). Litteraturstudie som jeg har valgt å bruke som forskningsmetode vil gi meg et helhetlig bilde og en god forståelse av kunnskapen på det området som problemstillingen etterspør. Vi lever i tider hvor tilgjengelighet til ulike ressurser er stor. Vi kan finne mye relevant litteratur som

for eksempel forskningsartikler på nett. Vi kan benytte oss av ulike søkemotorer i ulike databaser som for eksempel «Oria» (Thidemann & Thidemann, 2020, s. 81-89). Det finnes også muligheter til å låne bøker og artikler fra biblioteker. Internett åpner muligheter til å samle mye data i form av fagfelleverderte artikler på kort tid.

Sammenlignet litteraturstudie med blant annet kvalitativ studie for denne problemstillingen er prosessen for en kvalitativ metode ikke mulig. I denne oppgaven hvor jeg ikke har lov til å intervju barnevern brukere, men kun ha lov til å intervju ansatte fra barneverntjenesten vil det være vanskelig å få frem svar på fenomenet. Ved å intervju kun de ansatte kommer det frem synspunkter kun fra dem. Mangel på muligheter på å kunne intervju brukere fører til at vi ikke får frem det de måtte mene om fenomenet. På bakgrunn av tilgjengelighet til andre sine data, spesielt fagfelleverderte forskningsartikler slipper jeg å tenke på risiko for å ikke å få helhetlige svar på problemstillingen min. Sammenlignet kvantitativ metode ville jeg fått statistikk som går i bredden og ikke i dybden på fenomenet. Oppgavens gitte begrensninger og tidsrammer gjør at litteraturstudie som metode vil gi meg best mulig innblikk i det aktuelle temaet som omhandler barnevern og etniske minoriteter.

### 3.3 Inklusjon og eksklusjonskriteria

I denne oppgaven ble det satt inklusjon og eksklusjonskriterier med tanke på å avgrense søket av litteratur som er relevant for temaet (Thidemann & Thidemann, 2020, s. 83-84). Oppgaven tar for seg eksklusjonskriterier og tar i bruk artikler som ikke er eldre enn fem år.

Inklusjonskriterier som blir satt er fagfelleverderte artikler som vil sikre høy kvalitet på dataene.

Begrensninger: Norske fagbiblioteket, Fagfelleverderte, siste fem år (2018-2023).

### 3.4 Datainnsamling

Fagspesifikke kriterier for valg av litteratur var å innhente artikler som omhandler barnevern og etniske minoriteter. Ettersom temaet omhandler Norsk barnevern, blir det sentralt å unnlate artikler fra andre land. På bakgrunn av inklusjons og eksklusjonskriterier som ble satt ble det utført et innledende litteratursøk. Den innledende arbeidsprosessen gir oversikt over litteratur som var skrevet om temaet mitt (Thidemann & Thidemann, 2020, s. 81). Søkene etter data ble gjennomført fra 02.01.23 til 13.01.23 i databasen «Oria». I begynnelsen av søkeperioden ble det søkt etter forskningsartikler fra fagfelleverderte tidsskrifter som ikke er eldre enn fem år. Først søkte jeg på Norsk og søkeordene jeg brukte var «Barnevern», «etniske minoriteter», «flyktninger», «innvandrere», «foreldre» og «deltakelse». Jeg fant ingen forskningsartikler på

Norsk som var relevante til mitt tema, derfor begynte jeg å søke på Engelsk. Søkeord som jeg brukte på Engelsk var «Norwegian child welfare», «minorit», «refugee», «immigrant» og «parenting». Jeg fant litt relevant litteratur på Engelsk. Det ble deretter gjort et systematisk og strategisk søk på Oria med Engelske søkeordene.

«Norwegian child welfare» OG «minorit» ELLER «refugee ELLER «immigrant» OG «parenting»

Da fikk jeg opp 8 treff under søkeprosessen. For å få best mulig oversikt valgte jeg derfor å skimlese gjennom sammendraget. Ved å gjøre det utelukket jeg seks artikler og plukket ut to som jeg tenkte kunne være relevante ut ifra sammendraget.

1. The art of kindergarden dop off: how young Norwegian- Somali parenst perform ethnicity to avod reports to Child Welfare Services.
2. Governing the family: immigrant parents' perceptions of the controlling power of the Norwegian welfare system.

Jeg valgte de to artiklene jeg mente hadde mest relevans for min problemstilling. Disse omhandlet etniske minoritetsforeldres oppfatning om det norske barnevernet. To artikler er ikke nok til å kunne gjennomføre litteraturstudiet. Derfor vurderte jeg å benytte meg av «snøballsøk». Snøballsøk innebærer at man kommer over nye kilder via å lese kilder (Jensen, 2021, s. 120). Jensen sier at man leser bøker eller artikler og finner referanser til andre artikler som er interessante (Jensen, 2021, s. 120). Ettersom jeg har lest de to artiklene fant jeg i Ayan Handulle sin artikkel «The art of kindergarden dop off: how young Norwegian-Somali parenst perform ethnicity to avod reports to Child Welfare Services» (Handulle & Vassenden, 2021) referanse til en annen artikkel som etter å ha lest sammendrag vurderte jeg som relevant til bruk i min oppgave.

3. Negotiating deficiency: Exploring ethnic minority parents' narratives about encountering child welfare services in Norway.

I den første artikkelen ble det intervjuet foreldre som ikke selv har vert i kontakt med barnevernet. I den andre artikkelen ble det intervjuet foreldre som var og ikke var brukere til barnevernet. Den tredje artikkelen valgte jeg fordi at alle foreldrene som ble intervjuet hadde vert brukere hos barnevernet. Artiklene utfyller hverandre, noe som gjør at jeg kan få et bredere innblikk i hvilke opplevelser etniske minoriteter kan få i møtet med det Norske barnevernet.

### 3.5 Analysemetode

For å kunne gjøre analysearbeid blir det tatt i bruk «A simplified approach» (Thidemann & Thidemann, 2020, s. 96). Denne analysemetoden gjør det mulig å identifisere ulike temaer som er sentrale i forskningsartiklene. Ved å lese konklusjonsdelen i artiklene blir det observert ulike temaer som samsvarer eller skiller seg fra hverandre. For å få en oversikt over likhet og forskjeller på tvers av artiklene velger jeg å lage en oversiktstabell (Thidemann & Thidemann, 2020, s. 95-96).

Gjennom analysen blir det observert ulike temaer. De mest sentrale temaene som gikk om igjen var skepsis og frykt til barnevernet som spredde seg langt utover til andre offentlige institusjoner som for eksempel helstasjon, skole og barnehage. Årsaken til den opplevde frykten var ikke direkte kontakten med barnevernet, men følelsen av å være stigmatisert og ha fordommer imot seg. De siste temaene som mangel på posisjonering, overvåking, marginalisering, kommunikasjonsutfordring, sosioøkonomiske faktorer og følelsen av avmakt og mangel på anerkjennelse har gjentatt seg på tvers av artiklene.

Forfatter dato	Tittel på artikkel	Hensikten med studiet	Metode	Hovedfunn/ resultater	Kritiske Vurdering
Marte Knag Fylkesnes, Anette Christine Iversen og Lennart Nygren 2018	Negotiating deficiency: Exploring ethnic minority parents' narratives about encountering child welfare services in Norway	Undersøke en gruppe etniske minoritetsforeldres erfaringer med barnevernet i Norge. Hvordan institusjonelle strukturer kan begrense foreldrenes deltakelse. Hvordan ha fokus på foreldreferdighet, byråkrati og økonomi posisjonerer minoritetsforeldre som er mangelfulle og	Kvalitativ Metode Intervju	-Sosio-økonomiske faktorer -Normative forståelse -Kommunikasjonsproblematikk -Anerkjennelse -Marginalisering -Diskriminering -Kulturkompetanse -Kultursensitivitet - interaksjon	11 informanter Alle informanter er flyktninger 4 menn 7 kvinner. Overrepresentasjon av kvinner Ulik sosio-økonomisk bakgrunn til informanter. Variasjon på intervju mellom 50-150 minutter.

		skaper marginalisering og diskriminering.			
Ayan Handulle & Anders Vassenden 2021	'The art of kindergarten drop off': how young Norwegian-Somali parents perform ethnicity to avoid reports to Child Welfare Services	Undersøke en gruppe av unge andregenerasjons foreldre fra Somalia sin oppfatning av barnevernet. Hvordan oppfatninger av barnevernet dannes i innvandremiljøet. Foreldre i interaksjonen med skole- og barnehage. Hvilke strategier bruker foreldre for å motarbeide etnisk stigma, og unngå meldinger til barnevernet. Hvordan anstrengte forhold mellom migranter og barnevernet strekker seg langt utover møtet mellom barnevern og brukere, da de også stammer fra interaksjon med tilstøtende institusjoner.	Kvalitativ Metode Intervju	-Fordommer -Stigma (etnisitet /rase) -Stereotyper -Skepsis -Maktforskjeller -Diskriminering -Selvkontroll -Normative forståelser -Samhandling	Individuelle intervjuer i Somalia av 6 informanter. -To gruppintervjuer (2 deltakere i hver) - 7 intervjuer i Norge -Kjønnsbalansert - Alder mellom 26 og 35
Memory Jayne Tembo, Ingunn Studsrød &	Governing the family: immigrant	Å få kunnskap om hvordan ulike foreldre tolker og erfarer	Kvalitativ Metode Intervju	-Stigmatisering -Familiekontroll -Overvåking	-15 informanter -Alle med innvandrebaggrunn



Susan Youngc 2021	parents' perceptions of the controlling power of the Norwegian welfare system	tjenester og intervensjoner som er rettet mot å forbedre livene deres. Utforsker innvanderforeldres oppfatning av velferdstjenester og undersøker opplevelser av ulike typer kontroller i møte med barneverntjeneste og andre velferdsinstitusjoner.		-Samhandling -Selvkontroll. -Normative forståelser. -Maktforskjeller -Umyndiggjøring -Diskriminering -Krenkelser. -Kultursensitivitet	-10 av innvanderfamiliene hadde vært i kontakt med barnevernet og 5 innvanderfamiliene som ikke hadde kontakt med barnevernet. -Alder 20-50år. -De hadde 1-4 barn i alderen 2-29 år. -Tiden de bodd i Norge 2-30 år. -Variasjon på intervju. Det korteste 58min 38s og det lengste 3 t 7 min.
----------------------	--	---	--	---	---

### 3.6 Studia troverdighet og studiens begrensninger

Relabilitet også kalt pålitelighet handler om kvalitetsvurdering av data. Sagt på en annen måte at man kan stole på data som var innsamlet (Leseth & Tellmann, 2019, s. 16). I denne oppgaven har jeg redegjort for søkemetodikk og søkeord som jeg har brukt, noe som gjør at jeg har ivaretatt studiens relabilitet. Med dette menes at andre kan gjenta min fremgangsmåte og komme frem til samme resultat. Videre har jeg kun brukt fagfelleverderte artikler som var et av inklusjonskriteriene mine. Fagfelleverderte artikler sikrer høy kvalitet ved at fagfolk har lest de og deretter vurdert det faglige innholdet i disse (Rienecker et al., 2013, s. 140). Videre vil jeg påstå at jeg var kritisk til egen kunnskap, tolkning og ståsted i prosessen. Jeg har underveis i mitt arbeid prøvd å være kritisk til valg av litteratur og egen forståelse av denne.

Det er verdt å merke seg at det finnes faktorer som preger studiens troverdighet. På den ene siden så kan det tenkes at jeg var preget av egen forforståelse om det konkrete temaet. Videre er det verdt å merke seg at jeg har valgt artiklene alene og har også tolket de alene. Noe som kan føre forskningen min til konklusjon som er preget av «cherry-picking». På den andre siden så prøvde jeg helt fra starten av å være objektiv under analysen. Jeg forsøkte å være kritisk over egne tanker rundt dette aktuelle temaet. Jeg valgte artiklene fra to ulike tidsskrifter som var skrevet av ulike forfattere. Artiklene som jeg valgte hadde ulike datagrunnlag og ulik teori, noe som bidrar til et helhetlig bilde rundt problemstillingen min. Jeg unnlot bevist teori som var tatt i bruk i de ulike artiklene for å kunne se resultatene i lys av annen teori og perspektiv.

## 4.0 Funn

### 4.1 Presentasjon av funn

**Artikkel 1: Negotiating deficiency: Exploring ethnic minority parents' narratives about encountering child welfare services in Norway av Marte Knag Fylkesnes, Anette Christine Iversen og Lennart Nygren, publisert i *Child & family social work*, 2018, 23(2), 196-203.**

Sammendrag: Undersøkelse av etniske minoritets foreldres opplevelse og erfaring i møte med barneverntjenesten i Norge. Det ble utforsket og trukket frem hvordan minoritetsforeldres mangel på posisjon påvirker deltakelse i møte med barnevern. Videre påpeker undersøkelse på fire narrative temaer (a) lære foreldreegenskaper, (b) utfordrende ekspertkunnskap, (c) lære å være klient, (d) konstruere en mangelfull barnevernstjeneste. Artikkelen tydeliggjør hvordan de Norske normative kunnskaper og ferdigheter om foreldreegenskaper setter etniske minoritetsforeldre i posisjon som passive mottakere av tjenester. Noe som påvirker foreldrene sine muligheter for deltakelse i samhandling med barnevernet. Artikkelen peker på bekymring om at barnevernansatte har normative og universale forståelser av hva som er barnets beste eller god nok omsorg uten å ta hensyn til etniske minoriteters kulturelle bakgrunn og individuelle behov. Videre tydeliggjør artikkelen bekymring ovenfor mangel på kompetanse hos barnevernansatte. Artikkelen uttrykker også bekymring på kvalitet på tjenester som blir tilbudt etniske minoritetsfamilier som for eksempel kunnskap om det Norske systemet. Artikkelen tydeliggjør hvordan fokus på

foreldreferdigheter, byråkratiske og økonomiske strukturer kan skape marginalisering og diskriminering av etniske minoritetsfamilier i møte med barnevernet (Fylkesnes et al., 2018).

**Artikkel 2: The art of kindergarden dop off: how young Norwegian- Somali parenst perform ethnicity to avod reports to Child Welfare Services av Ayan Handulle & Anders Vassenden, publisert i European journal of social work, 2021, Vol.24 (3), p.469-480.**

Sammendrag: Undersøkelse av unge andregenerasjons foreldre med innvandrerbakgrunn fra Somalia sin oppfatning av det Norske barnevernet. Det ble undersøkt hvordan oppfatningen av barnevernet blir dannet i innvandremiljøet. Videre påpeker undersøkelsen hvordan disse foreldrene sliter i samhandling med skole og barnehage der de konstruerer ulike strategier for å motvirke etniske stigma og prøver å unngå at det blir sendt melding til barnevernet. Artikkelen tydeliggjør hvordan disse foreldrene vektlegger middelklassenes identitet for å gjøre det Somaliske stigma mindre. Noe som påvirker foreldrene sin tro på at barnehage og skoleansatte har fordommer mot dem. Artikkelen påpeker at i tråd med tidligere forskning på migranter i Norge og media oppmerksomheten rundt det Norske barnevern gjør at disse foreldrene blir skeptiske til barnevernet. Videre tydeliggjør artikkelen at årsaken til skepsisen ikke er frykt eller mangel på kunnskap, men oppfatningen av stigmatisering av etnisitet og raser. Artikkelen uttrykker at foreldre opplever at muligheter for å bli meldt til barnevernet skyldes fordommer mot dem. Artikkelen påpeker hvordan anstrengte forhold mellom migranter og barnevernet strekker seg langt utover i møte mellom dem da de også stammer fra interaksjon med tilstøtende institusjon som for eksempel skole og barnehage (Handulle & Vassenden, 2021).

**Artikkel 3: Governing the family: immigrant parents' perceptions of the controlling power of the Norwegian welfare system av Memory Jayne Tembo, Ingunn Studsrød og Susan Youngc, publisert i European journal of social work, 2021, Vol.24 (3), p.492-503.**

Sammendrag: Denne artikkelen viser til undersøkelsen av etniske minoritetsforeldres opplevelse av de Norske velferdstjenestene og utforsker hvilken oppfatning

innvandrereforeldre har av ulike typer kontroller i møte med det Norske barnevernet og de andre velferdsinstitusjonene. Artikkelen tydeliggjør hvordan oppfatningen av velferdssystemet og mistillit til velferdstjenester henger sammen med mistillit til barnevernet. Videre påpeker undersøkelsen at disse minoritetsfamiliene i samhandling med velferdssystemet føler seg ekskludert, umyndiggjort og kontrollert. Artikkelen uttrykker at både foreldre som har vært brukere til barnevernet og de som ikke har vært det, opplever overvåking, familiekontroll og stigmatisering i foreldrerollen fra de ulike velferdsinstitusjonene som for eksempel fastlege, helsestasjon, skole eller barnehage. Noe som fører til at disse foreldrene velger å bruke ulike strategier som for eksempel selvkontroll og de oppfører seg annerledes i offentligheten. Undersøkelsen påpeker at årsaken til følelse av umyndiggjøring, stigmatisering, kontroll og overvåking skyldes at foreldre hadde tru på at barnehage, skole, helsetjenester osv. ikke tilbyr hjelp, men heller prøver å finne urett og deretter rapportere dette til barnevernet. Forskning i denne artikkelen påpeker at innvandrereforeldre er en mer sårbar gruppe enn etnisk Norske. Videre påpeker artikkelen etniske minoriteter sin frykt og mistillit ikke bare til det Norske barnevernet, men også generelt de ulike velferdstjenestene. Det blir trukket frem at foreldre med innvandrerbakgrunn opplever støttetiltak negativt som videre kan føre til at de ikke søker nødvendig hjelp til sine barn (Tembo et al., 2021).

## 5.0 Diskusjon/ Drøfting

I denne delen av oppgaven vil jeg ta for meg funn og teori og diskutere de mot problemstillingen min.

I lys av funnene er det tydelig at forforståelsen om barneverntjenester i etniske minoritetsmiljøer er preget av tankemønstre om at barnevernet tar barn. Fordommer og stereotyper danner grunnlag for frykt, mistillit og skepsis. Videre ble det tydelig at frykt, mistillit og skepsis til barnevernet må ses i sammenheng med frykt og mistillit til andre offentlige instanser, noe som kan føre til fare for at etniske minoriteter unnlater å be om nødvendig hjelp i livskrise. Frykt og mistillit er et komplekst fenomen og kan bli preget av ulike faktorer. Analysen tyder på at flere minoritetsforeldre opplevde barnevernet som en offentlig instans som fremmer diskriminering og marginalisering. Resultater påpeker at fokus på foreldreferdigheter, byråkrati og økonomi setter etniske minoritetsforeldre i posisjon som passive mottakere av tjenester noe som kan føre til opplevelser av å være diskriminert og

marginalisert og vekker bekymring over kvaliteten på tjenester som blir tilbudt etniske minoriteter.

### 5.1 Følelse av styring og overvåking av foreldreferdigheter

I artikkelen «Govering the family: immigrant parents' perceptions of the controlling power of the Norwegian welfare system» påpekes det at etniske minoriteter følelser om at barnevernet sitt mål er å frata barna fra sine foreldre ble gjentatt over datasystemet av informanter (Tembo et al., 2021, s. 499). Forfatteren hevder at minoritetsforeldrene hadde følelser av å være kontrollert både av offentlige instanser og samfunnet generelt når det gjelder foreldreskapet (Tembo et al., 2021, s. 496). En av intervjuobjektene forklarer det slik “There is freedom in [home country]; you decide yourself how to raise your children ... We decide what will be best for the family. But in Norway, we can't decide everything for our children. Everyone is there to decide for your family—police, health personnel, kindergarden, and CWS—they all decide what you should do.” (User) (Tembo et al., 2021, s. 496). Videre påpekte forfatteren at opplevelsen av kontroll ble forbundet med stereotyper av innvandrere som ble oppfattet som dårlige foreldre (Tembo et al., 2021, s. 496-498). Forfatteren sier at selv om foreldrene var klare over at det norske samfunnet ikke indikerte kravene om godt foreldreskap direkte til dem så følte de at de måtte tilpasse seg de norske normene for å tilfredsstille kravene. Analysen påpeker at disse foreldrene opplevde at deres foreldreferdigheter var overvåket og dømt (Tembo et al., 2021, s. 496-498). Videre påpeker analysen at foreldrene opplevde at deres evne til å være gode foreldre ble svekket av det norske samfunnet og at det har oppstått omstrukturert makthierarki hvor barna har mer makt enn foreldrene (Tembo et al., 2021, s. 496-498). I artikkelen *Negotiating deficiency: Exploring ethnic minority parents' narratives about encountering child welfare services in Norway* til (Fylkesnes et al., 2018) påpeker analyse at etniske minoriteter opplever at fokus på foreldreferdigheter, byråkratiske og økonomiske strukturer gjør at de føler seg som passive mottakere av tjenester (Fylkesnes et al., 2018). I følge (Fylkesnes et al., 2018) vekker analysen bekymring over kvaliteten på ulike tjenester som blir tilbudt etniske minoriteter. Dette underbygges av (Tembo et al., 2021) sin forskning hvor analyser viser at etniske minoriteter opplever å være ekskludert og umyndiggjort i prosessen for å definere hva som er bra for barna (Tembo et al., 2021, s. 499-501).

På den ene siden forforståelse og mangel på kunnskap om barnevern påvirker den opplevelsen som etniske minoriteter har av dårlig kommunikasjon. På den andre siden så er forståelsen om barneoppdragelse i seg selv kan være faktorer som påvirke kommunikasjon og samspill mellom barnevern og etniske minoriteter (Fylkesnes et al., 2018, s. 200-201).Gullestad (1989)

mener at etniske minoriteter som har lite til felles med majoritetsgruppene kan enklere danne stereotyper på bakgrunn av antakelser (Aadnesen & Hærem, 2007, s. 60-61). Opplevelser av å være kontrollert kan forbindes med familiens følelser av mangel på frihet til å bestemme over barna sine. Honneth trekker frem viktigheten av å oppnå annerkjennelse i tre ulike former for å kunne tre inn i en god relasjon og for å kunne utvikle en positiv identitet (Honneth & Holm-Hansen, 2008, s. 101-138). Honneth mener at individ erfaring av sosial nedvurdering kan føre til tap av selvverdsetting (Honneth & Holm-Hansen, 2008, s. 142-143). Man blir fratatt muligheter til å forstå seg selv som et verdig menneske i sine karakteristiske ferdigheter og egenskaper (Honneth & Holm-Hansen, 2008, s. 142-143). Jeg tenker at kunnskapen om Honneth sin teori kan være til nytte for sosialarbeideren i møte med etniske minoriteter. Den kan bidra til at man gjør seg bevist over makten man har i sin rolle som sosialarbeider. I møte mellom barnevern og etniske minoriteter blir utfordringene å ta hensyn til alle de tre formene som Honneth nevner samtidig som man sitter i en kontroll og maktrolle. Jeg undrer meg over at kulturpsykologi kan være til hjelp i slike situasjoner.

Kulturpsykologi viser til viktigheten av å være bevist på at vi er mennesker og vårt arbeid vil alltid være preget av våre forforståelsesrammer (Weele et al., 2021, s. 82). Kulturpsykologi tydeliggjør det enda mer når man står i møte med etniske minoriteter hvor kulturelle forskjeller er store og det er forskjell mellom holdninger og verdier (Weele et al., 2021, s. 82-99). På den ene siden egen forforståelse og på den andre siden er det yrkesroller som hjelper å kontrollere og dette kan føre til at det oppstår spenning. Det som blir sentral i slike situasjoner er for det første at det er avgjørende å gjøre seg bevist på hvilke faglige premisser man blir styrt på når man tar vurderinger i møte med etniske minoritetsfamilier (Weele et al., 2021). For det andre i interkulturell kommunikasjon blir det avgjørende å spore potensielle stereotyper og fordommer som kan forhindre kulturalisering prosessen (Aadnesen & Hærem, 2007, s. 61). Dynamisk forståelse av «kultur» det vil si annerkjennelse av andre sine kulturer med de tradisjoner, holdninger og verdier kan bidra til at man unngår kulturalisering (Paulsen, 2019, s. 151-152).

Foreldrene sine opplevelser av kontroll og muligheter for å bli rapportert til barnevernet førte til selvkontroll hos dem. Med selvkontroll menes det at foreldre er på vakt mot egen atferd (Tembo et al., 2021, s. 497). (Tembo et al., 2021) sin informant forklarer det slik “‘I have to behave a certain way when in public with my daughter. I cannot shout at her ... When in public, I watch how I talk to her because people watch everything’ (non-user)” (Tembo et al., 2021, s. 497). I følge (Tembo et al., 2021) opplever etniske minoritetsforeldre å bli overvåket av både

offentlige instanser og befolkningen rundt dem. Videre skriver forfatteren at foreldrene hadde en følelse av å være stigmatisert og at de opplevde at offentlige instanser fokuserte på dem i større grad enn på majoritetsgruppen (Tembo et al., 2021, s. 498). Man kan tenke seg at kunnskapen om foreldrene sin frykt kan hjelpe sosialarbeideren i samhandling med etniske minoriteter. Bevisstheten rundt dette kan hjelpe sosialarbeideren å rette fokuset til å skape trygge rammer, noe som kan bidra til å samhandle med dem.

## 5.2 Mistillit til systemet

Det er verd å merke seg at etniske minoritetsforeldres opplevelse av å være kontrollert spredde seg langt utover barnevernstjenesten til andre offentlig instanser. Informanten til (Tembo et al., 2021) beskriver det slik I knew it is typical when children begin school and the mother is an immigrant there are always extra eyes on the children. The teachers always asked my children how it is at home, asking if I beat them ... I knew they were closely watching me. (User) (Tembo et al., 2021, s. 497). En annen informant til (Tembo et al., 2021) beskriver sin frykt til skole, sykehus og leger. Videre sier han at han ikke stoler på noen (Tembo et al., 2021, s. 497). Analysen viser at etniske minoriteter følte seg overvåket av skole, barnehage, helsestasjon osv. Foreldrene mente at alle disse instansene er underlagt barneverntjenesten og at de bare leter etter ting for å kunne rapportere det til barnevernet (Tembo et al., 2021, s. 497).

Dette funnet underbygges av funnet i (Handulle & Vassenden, 2021) sin artikkel 'The art of kindergarten drop off': how young Norwegian-Somali parents perform ethnicity to avoid reports to Child Welfare Services hvor i lys av konstruksjon av frykt, mistillit og forforståelse av barneverntjenester og etniske minoritetsforeldre frykter å bli rapportert til barnevernet av barnehageansatte (Handulle & Vassenden, 2021). Det er verdt å merke seg at etniske minoriteters opplevelse av skepsis til barnevernet ikke er direkte forbundet med frykt for omsorgsovertakelse eller manglende kunnskap. Denne skepsisen skyldes at foreldrene opplever at de blir stigmatiserte på grunn av sin etnisitet og rase (Handulle & Vassenden, 2021, s. 8-11). Informanten til (Handulle & Vassenden, 2021) beskriver at hun opplevde at det var mer fokus på innvandrere enn opprinnelige norske i barnehagene. Videre sier hun at somaliere måtte passe på at barna alltid så bra ut og hadde alt på plass. Hun opplevde at dersom de hadde en dårlig dag, og for eksempel ikke hadde rettet håret til barna sine kunne de bli anklaget for å være dårlige foreldre. Hun baserer sine antakelser på sine erfaringer som hun hadde mens hun jobbet i en barnehage da hun hørte at de ansatte hadde fordommer mot innvandrere og forklarte ulike ting med «It's so typical Somalis» (Handulle & Vassenden,

2021, s. 8). Etniske minoriteter tror på at muligheten for å bli meldt til barnevernet skyldes troen på at barnehage ansatte har fordommer mot dem (Handulle & Vassenden, 2021, s. 11).

På den ene siden kan forforståelsen om barneverntjenester preges av representasjoner som kan baseres på andres erfaring (Weele et al., 2021, s. 92). På den andre siden som mennesket sin forforståelse kan bestå av ulike virkelighetsoppfatninger, verdier og normer som påvirker våre subjektive følelser (Røkenes et al., 2012, s. 153). Frykt, mistillit og skepsis til barnevernet kan forstås i lys av media sin fremstilling (Johannesdottir, 2019). Man kan tenke seg at i lys av vår forforståelse kan frykten oppstå. Kan det være at media sin fremstilling av barnevernet i kombinasjon med forforståelsen til etniske minoriteter påvirker at frykten blir større? Jeg tenker at det kan være til nytte for sosialarbeideren å være bevist på dette før man møter etniske minoriteter.

### 5.3 Identitet

I (Handulle & Vassenden, 2021) sin forskning kommer det frem at det å ha ulike markører som for eksempel hudfarge eller muslimsk identitet i hverdagen er en belastning som er nær knyttet til diskriminering og stigmatisering. En av informantene forteller at hun gjør all kommunikasjon skriftlig med barnehagen. Hun opplever at hennes hudfarge påvirker samhandlingen med barnehagen (Handulle & Vassenden, 2021, s. 9). Analyser beskriver foreldrene sine opplevelser av usikkerhet i forhold til hvilken måte de blir oppfattet. Videre påpeker analysen at foreldrene mangler opplevelsen av frihet til å være vanlige foreldre (Handulle & Vassenden, 2021).

I lys av Honneth sin anerkjennelsesteori følelse av ikke å bli anerkjent kan skade individet sin identitet (Honneth & Holm-Hansen, 2008, s. 140-148). Honneth mener at for å oppnå selvforhold trenger individet rettslig anerkjennelse og sosial verdsetting (Honneth & Holm-Hansen, 2008, s. 116-138). I følge Honneth er mennesket avhengig av anerkjennelse og i lys av det kan følelsen av å ikke bli sett eller bli hørt, føre til skade eller usynliggjøring (Honneth & Holm-Hansen, 2008). Mangel på anerkjennelse kan føre til krenkelse og skade individet sin selvrespekt (Honneth & Holm-Hansen, 2008, s. 140-147). Man kan tenke at denne kunnskapen er sentral når vi jobber med etniske minoriteter. God kommunikasjon er det viktigste verktøyet som sosialarbeideren har. For å kunne samhandle med andre er vi avhengige av relasjoner som er preget av tillit og derfor er kunnskap om anerkjennelse viktig å ha. Respekt er en av verdiene i sosialt arbeid. Når vi anerkjenner etniske minoriteter så møter vi de med respekt og unngår dermed krenkelse.



## 5.4 Kultursensitivitet

I artikkelen *Negotiating deficiency: Exploring ethnic minority parents' narratives about encountering child welfare services in Norway* til (Fylkesnes et al., 2018) opplever flere minoritetsforeldre å være stigmatisert og diskriminert på bakgrunn av at barneverntjenesten ikke anerkjenner kulturelle forskjeller. Informanten til (Fylkesnes et al., 2018) beskriver det slik P: “In (my homeland), we don’t have child welfare services, but the children are very polite, This is because the child knows if I do this or that, I will be punished. So, the child has limits. (...) In child rearing, you can slap your child, you can do something like that. But that does not mean you don’t love your child. You love your child, but you have to discipline him. Give a direction. (...) You can’t tell the child to do what he wants. Then you destroy the child because the child does not know anything. It is the parent who is responsible for educating the child. But, first, you have to get to know the child. My child, what is he? Is he a technician? Military? (...)” (Fylkesnes et al., 2018, s. 200).

I lys av Honneth sin teori blir det viktig å opptre i en relasjon mellom etniske minoriteter og barnevernet med respekt og anerkjennelse for andre kulturer (Honneth & Holm-Hansen, 2008). I mange land finnes det ikke barnevern og kunnskapen om dem er derfor begrenset. Forforståelsen kan danne grunnlaget for mistillit, frykt og skepsis som oppstår før minoritetsfamilier kommer i kontakt med barnevernet (Weele et al., 2021). Man kan tenke seg at kunnskap om andre sine kulturer kan hjelpe sosialarbeideren å se på hva som skiller kulturer fra hverandre. Honneth sin teori underbygger viktigheten av respekt og anerkjennelse for andre sin kulturelle bakgrunn. Kulturpsykologien trekker frem verktøy for relasjonsbygging mellom ulike kulturer (Weele et al., 2021, s. 82). Den tydeliggjør hva som skiller individer fra hverandre og hva som binder dem sammen. Kulturpsykologi gjør oss bevisst på etnosentrisme (Weele et al., 2021, s. 82). På den ene siden sier den noe om kulturen vi er en del av. På den andre siden legger den grunnlaget på hvilke måter vi møter andre på (Weele et al., 2021, s. 82). Med etnosentrisk utgangspunkt vil foreldrene bli oppfattet som mangelfulle. Kulturpsykologi påpeker at om man møter etniske minoriteter med assimileringstankegangen eller intergreingstankegangen har betydning for tolkning av en helhetlig situasjon (Weele et al., 2021, s. 82-87). På den ene siden så kan en forklare hvordan ulike faktorer påvirker familien i sin helhet ved å ta i bruk kulturkompetanse og være kultursensitiv (Rugkåsa, 2018). Ved å ta i bruk kunnskap om andre sine normer og verdier kan man unngå skjevtoleknign (Rugkåsa, 2018). På den andre siden ved å være kultursensitiv kan man anerkjenne forskjeller og prøve å se etter det som er likt for å forstå andre fra andres perspektiv (Bunkholdt & Kvaran, 2021, s. 233). Man tar i bruk kulturel relativistisk tilnærming

og forstå andre sin atferd som en del av deres kultur (Aadnesen & Hærem, 2007, s. 58). Det er verd å merke seg over fallgruve som for eksempel overfokusering på kultur som kan føre til kulturalisering og kultur blir brukt som forklaring på ting som i virkeligheten har ingenting med kultur å gjøre (Paulsen, 2019, s. 151-152). I lys av kulturpsykologi skal kunnskap om kulturelle variasjoner hjelpe oss under prosessen før man konkluderer noe (Weele et al., 2021). Jeg tenker at det å ha kunnskap om andre sine kulturer kan hjelpe sosialarbeideren i møtet med etniske minoriteter. Jeg undrer meg også over at det å ta i bruk annen kunnskap fra sosialarbeid også er viktig. Man må stole på sin kompetanse og for å kunne hjelpe på best mulig måte blir det sentralt å se på hver eneste sak som unik og klare å ta i bruk all kunnskap man har.

## 6.0 Avsluttende kommentarer og videre forskning

I lys av Honneth sin teori blir det tydelig at individer har behov for annerkjennelse (Honneth & Holm-Hansen, 2008). Ved å respektere andre sine kulturelle bakgrunn og annerkjennelse av kulturelle forskjeller kan man minske frykt, mistillit og danne grunnlag for gode relasjoner mellom barnevernet og etniske minoriteter (Bunkholdt & Kvaran, 2021). Ifølge kulturpsykologi gjennomrefleksjon over egen forforståelse kan barnevernsarbeidet spore potensielle fordommer og stereotyper og unngå kulturalisering (Weele et al., 2021). Kulturkompetanse og kultursensitivitet er sosialarbeiderens verktøy i møte med etniske minoriteter (Rugkåsa, 2018). Etniske minoritetene kan oppleve skepsis til barnevernet og i den forbindelse blir det avgjørende å ta i bruk oppnevnte verktøy for å kunne skape handlingsrom som er preget av respekt og annerkjennelse, noe som er sentralt i godt samarbeid med etniske minoriteter.

Da man har sett hvordan forforståelsen danne grunnlag for frykt, mistillit og skepsis kan det derfor være aktuelt å undersøke hvordan man kan arbeide for å forebygge den forståelsen blant etniske minoriteter. Analysen påpekte at frykten for barnevernet skyldes fordommer og stereotyper. Det finnes fortsatt lite forskning som undersøker etniske minoriteters frykt og mistillit til barnevernet. Det kan derfor være aktuelt å undersøke for eksempel om etniske minoriteter har forstått barnevernet sitt mandat? Hvordan etniske markører som for eksempel hudfarge faktisk påvirker de ansattes arbeid? Hvordan kan barneverntjenester arbeide for å fremme et godt samarbeid og redusere frykt? Hvorfor etniske minoriteter har tro på at majoritetsgrupper har fordommer mot dem? Fremtidig forskning bør adressere disse

spørsmålene. Ved å svare på de kan man komme et steg nærmere forståelsen i arbeid med etniske minoriteter som befinner seg i sårbare situasjoner.

## 7.0 Litteraturliste

### Selvvalgt litteratur 1088 sider

- Barnevernloven. (1992). *Lov om barneverntjenester (barnevernloven) LOV-1992-07-17-100*  
Lovdata <https://lovdata.no/pro/#document/NLO/lov/1992-07-17-100?searchResultContext=1323&rowNumber=2&totalHits=9553>
- Berg, B. (2019). Velferd og migrasjon sosial arbeid i et flerkulturelt samfunn. I I. T. Ellingsen, I. Levin, B. Berg & L. C. Kleppe (Red.), *Sosial Arbeid en grunnbok* (3 utg., s. 244-258). Universitetsforlaget.
- Berg, B. & Paulsen, V. (2021). Myter og realiteter: Innvandreres møter med barnevernet. I *Møter mellom minoriteter og barnevernet* (s. 20-34). Universitetsforlaget.
- Brynildsrud, K. (2019). Barnevernspedagogen som rettsanvender II. Studsrød, V. Paulsen, I. Kvaran & K. Mevik (Red.), *Barnevernspedagog en grunnbok* (s. 201-214). Universitetsforlaget. **13sider**
- Bunkholdt, V. & Kvaran, I. (2021). *Kunnskap og kompetanse i barnevernsarbeid* (2. utgave. utg.). Gyldendal. **13sider**
- Bø, B. P. (2019). Det flerkulturelle barnevernsarbeidet - utfordringer, erfaringer og kompetansebehov IM. S. Kaya, A. Høgmo & H. Fauske (Red.), *Integrasjon og mangfold Utfordringer for sosialarbeideren* Cappelen Akademisk forlag. **286 sider**  
**Hele bok**
- Collin-Hansen, R. (2019). *Innføring i barnerett for sosialarbeidere* (4. utgave. utg.). Universitetsforlaget.
- Fylkesnes, M. K., Iversen, A. C. & Nygren, L. (2018). Negotiating deficiency: Exploring ethnic minority parents' narratives about encountering child welfare services in Norway. *Child & family social work*, 23(2), 196-203.  
<https://doi.org/10.1111/cfs.12400>
- Goffman, E., Kristiansen, S., Hviid Jacobsen, M. & Gooseman, B. (2009). *Stigma : om afvigerens sociale identitet* (2. udg. utg.). Samfundslitteratur.
- Gulbrandsen, L. M. (2017). Kulturpsykologiske tilnærminger til barns utvikling IL. M. Gulbrandsen (Red.), *Oppvekst og psykologisk utvikling* (2. utg., s. 259-283). Universitetsforlaget **24sider**
- Gulbrandsen, L. M. (2017 ). Urie Bronfenbrenner En økologisk utviklingsmodell IL. M. Gulbrandsen (Red.), *Oppvekst og psykologisk utvikling* (2. utg., s. 51-72). Universitetsforlaget **21sider**

- Halvorsen, K., Stjernø, S. & Øverbye, E. (2019). *Innføring i helse- og sosialpolitikk* (7. utg.). Universitetsforlaget.
- Handulle, A. & Vassenden, A. (2021). 'The art of kindergarten drop off': how young Norwegian-Somali parents perform ethnicity to avoid reports to Child Welfare Services. *European journal of social work*, 24(3), 469-480.  
<https://doi.org/10.1080/13691457.2020.1713053>
- Honneth, A. & Holm-Hansen, L. (2008). *Kamp om anerkjennelse : om de sosiale konfliktenes moralske grammatikk*. Pax. **248 Hele bok**
- Jensen, M. R. (2021). Litteratursøk Å finne den relevante litteraturen II. Stuvøy, G. Tøndel & A. Tjora (Red.), *En smak av forskning* (s. 115-123). 2021. **7 sider**
- Johannesdottir, H. (2019). Barnevernets utfordringer i møte med media. I I. T. Ellingsen, I. Levin, B. Berg & L. C. Kleppe (Red.), *Sosial Arbeid en grunnbok* (3. utg., s. 259-272). Universitetsforlaget.
- Kaya, M. S. (2019). Innvandrere og integrering utfordringer i å forstå tilpasningsmønstre IM. S. Kaya, A. Høgmo & H. Fauske (Red.), *Integrasjon og mangfold Utfordringer for sosialarbeideren* (s. 50-95). Cappelen akademisk forlag **286 Hele bok**
- Kaya, M. S. (2019 ). Mediebruks påvirkning på innvandreres tilpasnings orientering IM. S. Kaya, A. Høgmo & H. Fauske (Red.), *Integrasjon og mangfold Utfordringer for sosialarbeideren* (s. 119-139). Cappelen Akademisk Forlag **286 Hele bok**
- Kaya, M. S. (2019 ). Innledning. I M. S. Kaya, A. Høgmo & H. Fauske (Red.), *Integrasjon og mangfold Utfordringer for sosialarbeideren* (s. 13-47). Cappelen akademisk forlag. **286 Hele bok**
- Klitmøller, J. & Hviid, P. (2017). Lev Semjonovitsj Vygotskij og den kulturhistoriske psykologi IL. M. Gulbrandsen (Red.), *Oppvekst og psykologisk utvikling* (2. utg., s. 235-258). Universitetsforlaget **23 sider**
- Leseth, A. B. & Tellmann, S. M. (2019). *Hvordan lese kvalitativ forskning?* ([2. utgave]. utg.). Cappelen Damm akademisk. **7 sider**
- Meld. St. 6 (2012-2013). *En helhetlig integreringspolitikk Mangfold og fellesskap*.  
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld-st-6-20122013/id705945/> **10 sider**
- Misund, B. I. (2014). Beslutningsteoretiske perspektiver på beslutningsprosesser i barnevernstjenesten I *Barnevernets Brennpunkt* (s. 57-78). Universitetsforlaget

- Paulsen, M. K. F. o. V. (2019). Barnevern og migrasjon: barnevernspedagogen i møte med familier med kort botid i Norge II. Stusrød, V. Paulsen, I. Kvaran & K. Mevik (Red.), *Barnevernspedagog en grunnbok* (s. 145-155). Universitetsforlaget **10 sider**
- Rienecker, L., Stray Jørgensen, P., Skov, S. & Landaas, W. (2013). *Den gode oppgaven : håndbok i oppgaveskriving på universitet og høyskole* (2. utg. utg.). Fagbokforl. **22sider**
- Rugkåsa, M. (2018). Etniske minoriteter og sosialt arbeid. *Tidsskrift for velferdsforskning*, 21(2), 180-185. <https://doi.org/10.18261/issn.2464-3076-2018-02-06> **5 sider**
- Rugkåsa, M., Ylvisaker, S. & Eide, K. (2017). *Barnevern i et minoritetsperspektiv : sosialt arbeid med barn og familier*. Gyldendal akademisk.
- Røkenes, O. H., Hanssen, P.-H. & Tolstad, O. (2012). *Bære eller bryte : kommunikasjon og relasjon i arbeid med mennesker* (3. utg. utg.). Fagbokforl. **20 sider**
- Schiefloe, P. M. (2019). *Mennesker og samfunn : innføring i sosiologisk forståelse* (3. utg. utg.). Fagbokforl. **67 sider**
- SSB. (2022). <https://www.ssb.no/befolkning/innvandrere>
- Tembo, M. J., Studsrød, I. & Young, S. (2021). Governing the family: immigrant parents' perceptions of the controlling power of the Norwegian welfare system. *European journal of social work*, 24(3), 492-503. <https://doi.org/10.1080/13691457.2020.1738349>
- Thidemann, I.-J. & Thidemann, M. U. (2020). *Bacheloroppgaven for sykepleierstudenter : den lille motivasjonsboken i akademisk oppgaveskriving* (2. utgave. utg.). Universitetsforlaget. **122 sider Hele bok**
- Weele, J. v. d. & Fiecko, E. M. (2020). Kulturelle fallgruver i vurderinger av foreldrenes omsorgsevne: Innspill og veiledning for barnevern, sakkyndige og rettens aktører. *Tidsskrift for familierett, arverett og barnevernrettslige spørsmål*, 18(2), 126-147. <https://doi.org/10.18261/issn.0809-9553-2020-02-04> **21 sider**
- Weele, J. v. d., Weele, J. v. d. & Karlsen, K. (2021). *Analyse i komplekse barnevernssaker : fra magefølelse til kritisk tenkning* (1. utgave. utg.). Gyldendal. **21 sider**
- Aadnesen, B. N. & Hærem, E. (2007). *Interkulturelt barnevernsarbeid*. Universitetsforl. **148 sider hele bok**